

กฎกระทรวงการปฏิบัติงานเป็นผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2567
แนวทางใหม่เพื่อการจัดการมลพิษทางน้ำอย่างยั่งยืน

ส่วนน้ำเสียชุมชน

การจัดการน้ำเสียเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนและแหล่งอุตสาหกรรมที่มีก่อกองปัญหาการระบายน้ำเสียไม่เป็นไปตามมาตรฐาน กฎกระทรวงการปฏิบัติงานเป็นผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2567 ที่ประกาศใช้ตามมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยยกระดับการจัดการน้ำเสียของประเทศ โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2568 ซึ่งกฎกระทรวงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดกรอบการทำงานสำหรับผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย โดยเน้นการส่งเสริมวิชาชีพด้านสิ่งแวดล้อมและการควบคุมคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย

สาระสำคัญของ กฎกระทรวงการปฏิบัติงานเป็นผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย และผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2567 มีรายละเอียด ดังนี้

1. การออกใบอนุญาต: กำหนดให้ผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม หรือมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุมสาขาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านวิทยาศาสตร์และการควบคุมมลพิษ ประเภทผู้ควบคุมมลพิษทางน้ำ ต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายกำหนด

2. การยื่นคำขอใบอนุญาตผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย: ผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอใบอนุญาต ทั้งประเภทบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล สามารถดำเนินการโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการยื่นคำขอ/ต่ออายุใบอนุญาต การชำระค่าธรรมเนียม การแสดงใบอนุญาต มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นทะเบียนของผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

3. การปฏิบัติงานของผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย: สามารถปฏิบัติงานได้เฉพาะภายในเขตท้องที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ซึ่งผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียมีหน้าที่ควบคุม บำรุงรักษา และซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐาน จัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามกฎกระทรวงตามมาตรา 80 และจัดทำข้อเสนอแนะให้คำแนะนำต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย

แหล่งกำเนิดมลพิษที่มีความจำเป็นและสมควรจะต้องมีผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งไม่รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยจะแบ่งการบังคับใช้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (มีผล 24 ก.ค. 2568)

(1) อาคารพาณิชย์ประเภท ก

(2) อาคารสถานพยาบาลประเภท ก

ระยะที่ 2 (มีผล 24 ม.ค. 2569)

(1) อาคารที่อยู่อาศัย ประเภท ก	(2) อาคารพาณิชย์ ประเภท ข
(3) อาคารสถานพยาบาล ประเภท ข	(4) ที่ดินจัดสรร ประเภท ก
(5) การเลี้ยงสุกร ประเภท ก	(6) ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ทุกประเภท
(7) แหล่งกำเนิดมลพิษที่มีระบบบำบัดน้ำเสียตั้งแต่ 100 ลูกบาศก์เมตรต่อวันขึ้นไป	

ระยะที่ 3 (มีผล 24 ก.ค. 2569)

(1) อาคารที่อยู่อาศัย ประเภท ข	(2) ที่ดินจัดสรร ประเภท ข
(3) การเลี้ยงสุกร ประเภท ข	

ผู้ควบคุมและผู้รับจ้างให้บริการ มีหน้าที่อะไรบ้าง

1. ให้บริการปฏิบัติงานได้เฉพาะภายในเขตท้องที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต
2. ควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย หรือให้บริการบำบัดน้ำเสียแล้วแต่กรณี
3. เก็บสถิติ และข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวัน และจัดทำบันทึกรายละเอียดไว้เป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าดำเนินการ
4. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือระบบบำบัดน้ำเสียเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่อะไรบ้าง

1. พิจารณาคำขออนุญาตและต่ออายุใบอนุญาต
2. พิจารณาออกใบอนุญาตและแจ้งคำสั่งอนุญาต ไม่อนุญาต
3. พิจารณาสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีจำเป็น

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

1. จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย
2. ระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐาน
2. จัดให้มีผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา 73
3. รายงานการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามที่กำหนด

กฎกระทรวงการปฏิบัติงานเป็นผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2567 เป็นก้าวสำคัญในการยกระดับการจัดการน้ำเสียของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีบุคลากรหรือนิติบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียให้ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด และป้องกันน้ำเสียที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ความสำเร็จของการบังคับใช้กฎหมายจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานรัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป